

NAROČNINA ZA JUGOSLAVIJO ČETRTLETNO DIN 15
CELOLETNO DIN 60 / ZA
INOZEMSTVO JE DODATI
POŠTINO / OGLASI PO
CENIKU / POSAMEZNA
ŠTEVILKA PO DIN 150,
POŠT. ČEK. RAČ. 13.188

ORJUNA

VREDNOSTVO IN VPRAVA
V VČITELJSKI TISKARNI/
ROKOPIŠI SE NE VRA-
CAJO / ANONIMNI DO-
PIŠI SE NE PRIOBČV-
TETO / POŠTINA PLA-
ČANA V GOTOVINI
TELEFON ŠTEV. 906.

Trije narodi.

Nesporo dejstvo je, da se je separatizem pod novo vlado znatno okreplil. Vlado časopisje — razen Davidovičevega — z zanosom zopet pogreva stare koncepte o treh narodih jugoslovanskih, o toliko in toliko kulturnih in verskih ter jezikovnih edinicah.

Separatisti so že uverjeni, da je integralno jugoslovanstvo premagano stališče in da se bo eden ali drugi koncept uveljavil pod novo vlado.

V informacijo našim članom podajamo v tem članku resume vsega, kar smo v našem listu že pisali o tem predmetu, poudarjamo pa že v naprej, da vztrajamo neomajno na stališču integralnega narodnostnega rasnega in jezikovnega edinstva jugoslovanskega naroda, ki je v stadiju postanka iz različnih jugoslovanskih plemen, ki se dosedaj še niso uspela diferencirati kot posamezni samostojni narodi.

Izmed vseh konceptov, ki nasprotujejo našemu stališču, omenjamo najprej izjavo dr. Ušeničnika kot rektorja ljubljanske univerze na lanskim svetovskimi proslavi. Gospod rektor je tedaj razvil v slavnostnem govoru svojo tezo o treh kulturnih edinicah: srbski, hrvatski in slovenski. Dejal je, da se dajo pod te tri edince spraviti vsa jugoslovanska plemena in da bodo te tri edince ogrodje za nove tri jugoslovanske narode.

Mi smo v tem konceptu pogrešili takoj Bunjevce, Šokce in bosanske Muslimate, ki danes še ne pripadajo nobeni izmed teh treh Ušeničnikovih kulturnih edinic. Kam naj gredo Bunjevci, Šokci in Muslimate? K Srbom ali k Hrvatim? Odgovora na to vprašanje nismo dobili, kakor nam je »Slovenec«, ki smo z njim o tem polemizirali, ostal dolžan mnogo odgovorov. Pri tem smo trdili, da je Bunjevcem, Šokcem in Muslimanom pot v Jugoslovanstvo mnogo lažja, ker so etnografično in jezikovno Jugoslavi in bi tudi razvoj njih mentalnosti v jugoslovanski smeri bil znatno olajšan, ker bi se s Srbi in Hrvatmi srečali na pol poti, ako bi se tudi ti razvijali v pravcu proti jugoslovanstvu. Tak razvoj ni ničesar nemogočega in skrajno kratkoviden je tisti, kdor ne opaža, da se ta proces že vrši via facta in da ga življenje samo in politične prilike pospešujejo. Jugoslovanski človek je na pohodu, oživljena separatistična stremeljenja kot podzavestna reakcija to potrjujejo.

Grupacija, ki bi strpala pod eno etiketo kulturno tako heterogene dele vseh treh plemen, bi bila naravnost smešna. Zagorac bi prišel v zajednico s Hercegovcem, ločen pa bi bil od Slovenca. Ličan bi tvoril enoto s Piročanom, od soseda Hrvata pa bi ga delil nekaj idejni kitajski zid, Belokranjec, ki je bližji Hrvatju preko Kolpe, bi bil v zajednici s Korošcem. V enotni jugoslovanski zajednici bi se te razlike počasi izgledale, ker bi ne bilo ovir, ki jih skušajo separatisti postaviti med organsko združene dele in plemena našega naroda. Vrhutega je ustavna oblastna razdelitev razbila takozvane historične meje, ki so samo spomeniki našega suženjsva in ki separatisti grade na njih svojo plemensko ideologijo.

Po zaslugi smo ocenili tudi mnenje druge veličine separatizma, g. dr. Gavazzija, profesorja ljubljanske vsučilišča, o štirih jugoslovanskih narodih. Ta gospod je namreč k Srbom, Hrvatim in Slovencem dodal še poseben, samonikel narod: Macedonce.

Mi smo tedaj iznesli, da veljajo isti kriteriji, ki jih g. dr. Gavazzi navaja za samostojno narodnost macedonsko, tudi za že omenjene Šokce in Bunjevce. Učeni gospod, ki je označil že našov Melikove knjige »Jugoslavija« kot tendenci-

jozno fikcijo, je na našo ugotovitev molčal. Misli namreč, da med čitatelji »Ljubljanskega Zvona«, kjer je ugledala luč sveta njegova kritika, ni Orjunašev, ali pa so mu ti kvantitativno negligeable, da se ni treba meniti zanje. V obeh slučajih je g. dr. Gavazzi v zmoti. Da pa ta gospod ne razume klica krvi, ki nas poziva na jedinstvo, mu oprostimo: po njegovih žilah se pretaka baje čista neslovanska španjoška kri, ako so naše informacije o njem točne.

V slovenskem separatističnem tisku se je večkrat tudi razpravljalo o dveh verskih enotah, ki bi prišle v poštev za politično razdelitev jugoslovanskega naseljenja. Ti skupini sta slovensko - hrvatski katolicizem in srbsko pravoslavlje. Ta kombinacija zopet izpušča Muslimate, ki tvorijo desetino prebivalstva, ne more pa pravilno opredeliti katoliških Srbov in evangeljskih Slovencev, ki bi v novi kombinaciji ne bili zadovoljni. Sicer pa je ta verska razdelitev tako srednjeveško-reakcionarna, da ni vredno niti misliti o njej. Še več: naša verstva so občutna ovira stvarjanju enotnega jugoslovanskega narodnostnega tipa, zato bo treba v bodočnosti eliminirati vsak njihov vpliv v javnem življenju, sicer bo fanatizem ene ali druge vere stalna ovira dobremu soglasju med plemeni.

Zanimivo je, da separatizem postavlja kot glavno zahtevo teritorialno razmejitve področij slovenstva, hrvatstva in srbstva, ne da pa niti najmanjšega pojasnila, kako si predstavlja izvedbo razmejitve med Srbi in Hrvatim. Med tema dvema jugoslovanskima plemenoma je toliko enotnosti, da se zdi zahteva po ujedinenju naravnost odveč. Samo nekulturni fanatizem more poudarjati versko razliko med obema plemenoma. Nemci so lahko in evangeliki in katoliki, Madžari so versko razdeljeni na katolike, evangelike in na židovske pravoslavne ter grško - katoliške pomadžarjence, pa je vendar njih narodna zavest tako velika, da gre preko teh ovir. Po mnenju naših separatistov pa so Srbi samo vsled pravoslavja bližji Rumunom in Grkom, kakor Hrvatim, ti pa Ircom in Portugalcem bližji kakor Srbom.

Celo v islamu gre v tem oziru na boljše. Turčija, Egipt in Perzija so nam lepi primeri. Naši klerikalci pa bi nas zaradi katoličanstva radi popolnoma odrgali od najbližjih bratov. Podobni so v tem muslimanskim Kitajcem, ki strastno sovražijo ostale Kitajce, sličijo na las kulturno zaostalim bolgarskim Pomakom in drugim slovanskim potočencem, ki se imenujejo Turke, dasi so po krvi in jeziku najčistejši Slovani in jih samo islam veže na Turke. Naši klerikalni separatisti so s temi zaostalimi sirotinami identični, dasi se ponašajo z napredkom in kulturnostjo.

Da se povrnemo na razmejitve med Srbi in Hrvatim: Najboljši kriterij zanjo bi bil jezik, toda ta jim je skupen, dasi se oboji trdovratno drže svojega pravopisa, pisave in svojih lokalizmov. Najlepši hrvatski jezik se govori v srednji Bosni in Hercegovini, toda tam so Hrvatje v manjšini. Najbolj hrvatske so severne županije, toda tam se govori kajkavsko narečje in so se te županije še v osemnajstem veku imenovala slovenske županije. Kako tedaj vleči mejo med obema plemenoma, ki jih dele samo vera, pisava in ime, tedaj samo nerealne vrednote? Vrh tega so Hrvatje in Srbi tostran Drine tako izpremešani med seboj, da je vsaka delitev iluzorična. Pri vsaki razmejitvi bi ostal znaten del enega plemena pod oblastjo drugega, ne glede na to, da delitev ovira 600.000 Muslimanov, ki žive pomešani med Srbi in Hrvatim ter se niso še opredelili niti za

ene niti za druge.

Nič manjša nesmisel pa je deliti Slovence od Hrvatov. V hrvatsko narodnostno sfero spada okoli 800 tisoč kajkavcev, tedaj samo za petino manj kakor jih je preko Kolpe in Sotle. Nesmisel bi bila odtegniti jih od Hrvatov, nesmisel bi bila Slovence radi katoličanstva podrediti Hrvatim. Kakor kajkavski Hrvatje nočejo biti »Kranjci«, tako je Slovenec absurd, ako jih hočejo Hrvatje napraviti za »planinske Hrvatce«.

V jugoslovanski zajednici pa padejo vse plemenske razlike, do enotnega tipa jugoslovanskega človeka bodočnosti, kakor ga opisuje »Nova Evropa« imamo vsi enako dafec, vsi doprinesemo zanj enake žrtve in sinteza teh žrtv rezultat ta teh sil je integralno, jugoslovanstvo.

Predpogoj za to pa je, da padejo historične meje, ki so nam jih usilili Nemci, Madžari in Turki, da so laglje vladati nad nami in do bohotnosti gojili pri Slovanih tako ukrepljeni partikularizem. Obrabljeni citat: »Divide et impera«, ki je bil geslo našim zatiralcem, še vedno velja; njegovi dediči naši klerikalci in hrvatski frankovci ga izvajajo kot dediščino po naših bivših zatiralcih.

V teku debate o našem ujedinenju je »Slovenec« tudi iznesel koncept o ujedinenju z Bolgari in z Rusi, češ, da je bolje stremeti za najvišjo sintezo. Odvrnil smo jim, da Bolgari za sedaj, kakršne jih poznamo po izjavah njih politikov in generalov Gešova, Daneva, Savo-va i. dr. niso zreli za združenje z nami. Njih izjave, da so Mongoli, njih pobratimstva z Madžari in Turki, njih izdajstvo v balkanski in svetovni vojni, njih vedenje do Rusije, ki jih je s potoki krvi osvobodila robstva, njih večne aspiracije na Macedonijo, so slaba kvalifikacija za njih vzprejem v Jugoslavijo. Glede njih in glede Rusov smo separatistom odvrnili, da je treba iti pri delu postopoma, ker tega dela ne zmore naša generacija, temeiž za to veliko slovansko stavbo pa lahko postavimo že mi z integralnim narodnim ujedinenjem.

Prva zapreka je bila ujedinenju postavljena z ukinitvijo oblastne razdelitve na Hrvatskem, ki jo frankovci in radičevci imenujejo parcelacijo tisočletne krajevine. Prazna sentimentalnost, ki nima pomena za sodobnike, ker ti vedo, da je bila svobodna troedina kraljevina Hrvatska, Slavonija in Dalmacija nesrečna satrapija madžarska, da so ji vladali madžarski in pomadžarjeni aristokrati in da je bil nemški Habsburžan le slepo orodje v rokah te oligarhije. Kdor ceni realne vrednote, ki jih je hrvatsko plemo pridobilo z osvobođenjem in ujedinenjem, se bo lahko ločil od kraljevine na papirju, ki sta se dčila z njo ogrska krona in vsakokratni habsburški degenerat. Narod sam pa je smel sam plačevati denarni in krvni davek, bil je dobesedno madžarska raja.

Kake posledice bo rodila ta suspensija ustavne dočembe, bomo videli, nadejati se ne moremo dobroga. Upamo, da to ne bo precedenčni slučaj za Bosno, Črno goro in Vojvodino, kar bi skoraj pomenilo status quo pred prevratom. Za Slovenijo so naši separatisti že odnehali in s tem je avtonomija Slovenije pokopana za vedno. Radi to ugotavljamo in pristavljamo, da so pogrebu asistrali slovenski klerikalci s Korošcem na čelu. Vdali so se tedaj v eni izmed bistvenih točk, uverjeni smo, da bodo šli vrli moljci korak za korakom do integralnega edinstva, kajti neugodna pozicija se ne da dolgo braniti!

Ko to ugotavljamo, pozivamo Orjunaše na nadaljnje vztrajno delo, kajti naša stvar živi in se giblje, uspeh je na dani: Slovenska avtonomija je pokopana, druge ji bodo sledile. Naša ideja zmaga, Orjuna, naprej!

Veronika Deseniška.

Naši separatisti se pri dokazovanju edinozveličavnosti »samoniklega« slovenstva, ki ga hočejo nekateri baje »demonstrirati«, poslužujejo dokazov znešenih iz vseh vetrov. V ta namen so nam že navajali Švico, Katalonce, Irce, Ukrajince, Ameriko, posegli so celo do egipčanskih Selevcidov, da bi dokazali logičnost, opravičenost in umešnost slovenske avtonomije.

Ker nas uči britka izkušnja, da glasilo naših Samoslovencev ni verjeti niti črke, zlasti kadar pledira za samoniklost suverenega slovenskega ljudstva, smo pazno sledili in vestno razglabljali vse njegovo pisanje v tej zadevi. Videli smo, da so vsi njegovi argumenti falzifikati, vse njegovo navdušenje za stvar ostudna hipokrizija, vsi citati narodne potvorbe in vsi dokazi vnebovpijoča ignoranca.

Zadnji teden se je »Slovenec« zopet zahotelo postaviti se v pozor začetnika slovenstva, ki v naši državi ni ogroženo, in slovenščine, ki uživa vse ugodnosti, kakršnih niti zdaleka ni uživala, ko je bila bivša vojvodina Kranjska izključna domena SLS.

Uredništvo pobožnega lista smo že večkrat zasačili in flagranti pri potvarjanju istine, pri falzificiranju citatov in pri navajanju nespametnih argumentov, zato nam je bilo precej jasno, da ga bomo tudi to pot zalotili vsaj na nevednosti.

Braneč slovenščino, ki ni napadena, kar moramo ponovno poudariti, je s sveto jezo napal one, ki »pačijo« jezik, v katerem se je (sama?) napisala »Veronika Deseniška«, je »Slovenec« v istem listu posebno napadel novo štetje, ki se uči v šolah pri nas, iznašel je novo fronto, na kateri je njegovo geslo

»enaindvajset«, proti onim, ki prisegajo na »dvajset ena«, kar odgovarja slovanskemu jezikovnemu čutu, matematiki in novi šolski metodi.

Toda »Slovenec« bi ne bil to kar je, če bi tudi tu ne bil pokazal svoje nevednosti. V boj zoper to »pačenje« slovenščine pošilja Otona z »Veroniko Deseniško« in grmi pod to znamenito egido zoper novo štetje. V tem boju se je vrlemu uredništvu pobožnega lista urinil neljub lapsus, ki dokazuje, da tisti, ki se sklicuje v uvodniku na »Veroniko Deseniško«, in z njim vesoljno klerikalno novinarstvo, ni čital »Veronike«, dasi jo porablja v svoje samonikle svrhe.

Mi si laskamo, da smo dobri Jugoslavi, pa smo zato istotako dobri Slovenci in čitamo z zanimanjem vsako novo delo, ki izide v naši ožji domovini. »Slovenec« napad nas zato ni zbežal, vedeli smo, da imenuje klerikalni ignoranti ime Župančičevo po nemarnem. Vzeli smo »Veroniko« v roke, odprli znano nam mesto v IV. dejanju na strani 118. in smo si znova prečitali sledeči pogovor:

Friderik: Zapiši dvajset pet.
Pisar: Preveč, preveč,

recimo dvajset dva.

Primerjali smo pisavo »Slovenca«, ostrmeli nad nevednostjo, ki hoče Župančiču dajati lekcije o lepoti jezika, ko ga v isti siri citira kot mojstra besede in vrgli iz rok pobožni list z ugotovitvijo: Sus Minervam docet. Gospod Smodej bo že uganil, da Minerva ni šla na njegov naslov, zaradi jasnosti pa mu povemo, da je osebek v citiranem stavku — on sam, ki si tega pridevka ni zaslužil prvič.

Razvitje prapora v Domžalah.

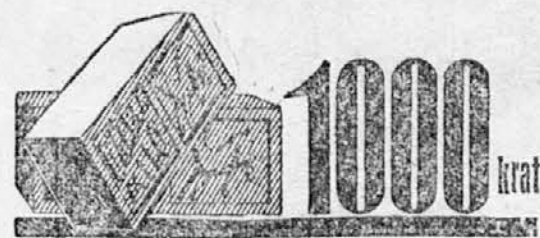
Slavnostna prireditev razvitja prapora je nadvse sijajno uspela. Svečano je ob pol 9. uri pričakala naša organizacija številne goste na kolodvoru in se z njimi napotila na doček ljubljanskega bataljona, ki je točno ob 9. uri prikoral pod vzornim vodstvom brata Kobentarja iz Ljubljane. Po kratkem prisrčnem pozdravu v imenu naprednega občinstva po bratu občinskemu svetovalcu Andreju Slokarju, se je članstvo napotilo na kratek odmor in malo okrepčilo, ki ga je pripravila marljiva ženska sekcija.

Točno ob 10. uri je članstvo izvršilo grupacijo, nakar mu je bilo prečitano dnevno povelje. Poveljstvo je prevzel komandant Žnidaršičevega bataljona, brat Fran Kobentar in udeleženci so odkorakali v vzornem redu na slavnostni prostor pred Sokolski dom. Slavnost je otvoril brat predsednik Orjuna Domžale Sretan Krmpotič s pozdravom udeležencem, nakar je prevzel besedo starosta domžalskega Sokola brat Seljak in v kratkem očrtal delo Sokola in Orjuna. Besedam zastopnika gostoljubnega domžalskega Sokola je sledilo razvitje prapora, ki ga je po kratkem nagovoru izvršil brat predsednik občinskega odbora. V krasnem solnce je zaviral novi simbol jugoslovenske

ideje, ponos domžalske Orjuna, ki ga je prevzel brat praporščak s prisegajo v svoje varstvo, sestra Korošnjakova pa mu je pripela v imenu ženske sekcije kot kumica trobojni trak. Vznak vzajemnosti so se nato združili vsi priznani prapori z novorazvitim v bratskem objemu.

Po slovesnem činu razvitja, je sledila zakletva ljubljanskega bataljona »Zarka Boltavzerja«, ki je napravila na vse prisotne mogočen vtis. Jasno in odločno so odmevale po prostranem trgu besede zakletve, ki zahteva zvestobo za Nacijo in državo do smrti. V vzornem redu se je nato odvila skupščina v slavnostni sprevid, ki je krenil med sviranjem domžalske godbe po trgu. Slavnost je končala z vzornim defiliranjem četniških sekcij.

Popoldan pa je nudil prostrani vrt brata Slokarja udeležencem obilo zabave. Cela prireditev se je vršila v vzornem redu, mirno in dostojno od vsega početka pa do odhoda gostov, brez vsakega najmanjšega incidenta. Orjuni naklonjeno občinstvo je izražalo svoje simpatije, naši nasprotniki pa so se držali dostojno, brez izzivanja. Tako smo zopet dokazali, da krivda za prejšnje incidente ne zadene Orjuna in so tudi tokrat naši protivniki zaman čakali, kdaj se prično strelske vaje.

je poplačan trud in delo gospodinjje, ako pri pranju uporablja dosledno

samo

MILO „GAZELA“

Narodno-obrambno delo.

V nedeljo se vrši v Celju 39. Velika skupščina družbe Sv. Cirila in Metoda, ki je jasen dokaz hotenja in volje jugoslovenskega naroda, da se dvigne ter stopi v krog in tekmo z drugimi kulturnimi narodni. Težka je bila naša preteklost. Sužnost in tlačanstvo sta bila jarem, ki je težil energijo našega naroda k tlom in mu jemal odporno silo. Tuj duh se je zajedal v našo zemljo in leto za letom so se ozile naše meje. Umikali smo se vsepovsod. Na zapadu smo se borili z Italijani in nezmišlivo avstrijsko jadransko politiko, na severu in vzhodu nas je dušila nemški »drang« v Prekmurju pa je mnil slovenski živelj pod pritiskom in silo madžarskih veleagrarcev in cerkvenega plemstva.

Kot odpor in glasen protest na smrt obsojenega naroda, se je rodila Družba sv. Cirila in Metoda, ki je ustvarila čudeže in rešila marsikaj, kar je bilo obsojeno k smrti in poginu. Težko je bilo njeno delo. Ovirali so jo pri delu vsi, ki jim je bila slovenska, odnosno jugoslovenska misel veleizdaja ali pa paganstvo. Nasprotoval ji je cesarski Dunaj in sovražil jo je črni Rim. In vendar je zmagovala navzlic vsem psovkom in intrigam, ki jih presegajo v naši zgodovini samo še perfidnosti polni napadi na Organizacijo jugoslovenskih nacionalistov.

Prišlo je Ujedinjenje in z njim je bilo pričakovati tudi nam v korist logična rešitev naših obmejnih vprašanj. Toda nezavednost našega naroda in klasična omejenost njegovih voditeljev je stvar pritrjala tako daleč, da danes ječi nad pol milijona Slovencev pod tujim jarmom. Da pa ne govorimo niti o onih stotisočih ostalih Jugoslovenov, ki trpe pod grškim, rumunskim, bulgarskim, madžarskim jarmom in čakajo odrešenje.

Pet let že ječi nad milijon naših bratov pod tujim jarmom in pet let že igramo v vprašanju naše iredente vloge proti našemu. Ne tajimo, da se je že marsikaj pokušalo storiti in da se je nekaj že tudi izvršilo. Vendar pa pribijemo, da je ta nekaj veliko premalno in ne dosti več kot nič. Par nabiralnih akcij, nekaj več ali manj uspešnih protestnih shodov in pri koncu smo. Zasužnjeni bratje pa ječi in preklinjajo nerazumevanje svobodnih, ki jih v svoji strankarski in politični zaslepenosti, puščajo v nemar in izročaju obupu.

Narava Jugoslovena, posebno pa še Slovenca je nestalna in razpoložena za slučajne vtise. Zato pa tudi nosijo vsi naši narodno-obrambni podvigi v sebi kal večje ali manjše sentimentalnosti. Vse kar se je ukrenilo, je bilo plod že predhodnega jamranja in plakanja. Strah pred nadaljnim propadanjem in tipični »morituri te salutanti«, to so bili čimtelji, ki so ustvarjali že od početka na životarjenje obsojene, čisto defenziv-

ne ustanove. Sicer pa se temu ni čuditi, naj je bila vsa naša prav popolnoma suženjska in robu ne pade niti na um, dvigniti svojih okovanih rok proti gospodarju. Skrivil je hrbet, da so padali udarci na še ne razbojnjeno mesto in sužnjeval dalje. Zato je bil tudi vsak morebiten protest proti tiranskemu početju Avstrije napram našemu narodu, pa bilo v vojski, šoli, gospodarstvu ali kjerkoli, samo skromna prošnja, ali pa največ najponižnejša kretanja samoobrambe, izvana po najprimitivnejših naravnih zakonih samoobrambe.

In to morituri razpoloženje, ki je neprestano videlo in klicalo samo pogin in pogubo nad za obstanek boreče se mase naroda, skušajo uvesti tudi sedaj po osvobojenju v našo narodno obrambno delo. Kot zdravi in mladi nacionalisti, ki ne vidijo in ki ne čutijo prav nikjer umiranja naroda, moramo nastopiti proti temu zastupljanju mase s psihničnim razpoloženjem na smrt obsojenih. Poznamo priliko in razmere v vseh neosvobojenih delih naše domovine in radi naglasimo, da niso baš prerožnate, da bi pa bile zopet tako strašno črne, kot jih slikajo nekateri pa tudi ne moremo reči! Res je, da raste povsodi moč in sila tujega elementa, posebno pa še na Primorskem proti pričakovanju močno, vendar pa še ni nihče upravičen radi tega zanašati v duše naših podjarnjenih bratov psihično razpoloženje umiranja in gotovega, neizbežnega propadanja.

Je pač v krvi naših politikov, da branijo vedno spricho že prirojena političnega negativizma in taktike defenzive, nekaj kar je makar še tak fantom in nonsens. Samo, da se branijo in da jim ni potreba napadati. In ravno ta defenzivna taktika nam je donajala do sedaj še vedno nesrečo in poraz. Saj so najtemnejša razdobja našega narodno-obrambne dela baš defenziva na Koroski, a najsvetlejša na Primorskem, kjer smo bili v ofenzivi.

Zato se moramo otresti kratkovidne in ozkosrčne narodno-obrambne politike prežete defenzivnega duha. Stopimo agresivno na pot tujstvu, ki se mu hoče naše zemlje in naše dece. Dokažimo mu, da je v Jugoslovenskem narodu dovolj zdravih sil in naravne energije, da bo zatrl njegov strupeni vpliv med zaslužnjenimi brati. Povejmo svetu, da smo pripravljeni na vse! Ako ne pojde z lepa, pa bomo dosegli uspehe z grda. Doseči pa jih moramo, ker to hočemo! Pa makar, da je narod, danes prežet že ves uverenja, da smo izgubili vse in da ni braniti ničesar več.

In tako bo vsak še tako majhen uspeh povzročil največje veselje in zadovoljstvo, ker bo viden uspeh naše sile in moči. Dvignil pa bo tudi danes še tako inferiorno inteligenco, ki danes spi v svojem blatu in čaka pobude od naroda, kateremu bi morala biti vodnica.

Prepoved razvitja prapora v Zagorju in Makarski.

Sprva naši separatisti, klerikalci in federalisti niso vedeli, kako in kaj bi z Orjuno. Želeli in hoteli so jo razpustiti; toda navzlic intervencijam njih najvišjih voditeljev stvar, kar ni šla od rok. Nasprotno! Prepričali so se celo, da je prav lahko doseči faktično ukinjenje izvrševanja vidovdanske ustave in cele vrste drugih prepotentnih zahtev; da pa nikakor ni mogoče doseči toliko zaželenega razpusta Orjune. Namesto tega pa so dobili celo prijazen migljaj naj puste Orjuno hoditi mirno svoja pota in da naj opuste svoje brezplodne in njim samim škodujoče napade nanjo. Pač pa, da naj se raje lotijo »pozitivnega« dela. Resnično je opažati od tedaj neko umerjenost v pisanju edino zveličanega slovenska lista »Slovenca« in vseh podregistrov Katoliškega Tiskovnega društva. Saj tudi ni bilo ravno prijetno pisati o Orjuni, samo radi koje so vstopili pogumni in na smrt pripravljeni bojevnikji za samoupravo Slovenije v »centralistično vladno reda, miru in zakona«. Pri tem pa je ostala Orjuna navzlic tolikšnemu, samozatajevanju in velikodušnemu nastopu slovenskih trgov nerazpuščena in faktična zmagovalka.

Pri tem pa se Orjuna ni zadovoljila celo samo s tem, da je premagala popolnoma svojo nasprotnico SLS nego je pričela naravnost sistematično diskreditirati njen ugled med dobrim slovenskim ljudstvom. V svoji predrznosti je nadaljevala s svojim »razvovalnim in velesrbskim po Pribičeviću plačanjem delovanja« in razvijala prsto in svobodno prapore. Pred njeno trdno in neomajno voljo se je setula celo vsegamočnost radovoljjskega boha v nič. Molčati so morali celo v ta namen posebej naročeni klerikalni tiger in v

krogu svojih ovčic čakati mirno zavarovani za bajoneti, konec orjunaške invazije v Radovljici.

Ker pa napreduje avtonomistična in federalistična ideja pod okriljem sedanjega režima prav naglo in ker se je dobil v sedanji vladi vendar le človek, ki ima pogum če že ne razpuščati Orjune, ji že vsaj prepovedovati razvitja praporov, se je posrečilo klerikalcem in zvestim jim drugom v slabem — komunistom, zaenkrat doseči prepoved razvitja prapora v Zagorjah. Mi to prepoved jemljemo z največim mirom, ki je sicer poln orjunaške volje, na znanje, ker smo prepričani, da se bo razvitje prapora Orjune vršilo v Zagorju, kot se je vršilo v Trbovljah, v Radovljici ali pa kje drugje. Porok zato pa je Slovenska Bistrica, ki ga ne bo izpodnesel niti sam »krvavi Nastas«, pa če se tudi sam potrudil v Zagorje.

Isto pa bode tudi z razvitjem prapora Orjune Makarska, ki ga je prepovedalo Kotarsko poglavarstvo v Makarski. To pa na direktni ukaz iz ministrstva notranjih zadev, ki je zabranilo posveto državne zastave samo radi pritožbe separatistov v Makarskem Primorju. Čutili so namreč, da bo ta proslava prava manifestacija državne misli in jugoslovenskega edinstva; obenem pa živa pričča popolnega debakla njihove zmešane in demagoške politike.

Močne in neprobojne so naše vrste. Niso jih omajali niti za las radikalni oprčniki »Srnaovci«, niso jih zbegale niti za hip komunistične bombe in ne bodo jih niti za trenutek ustavile na njih ravni poti, še tako stroge persekucije »krvavega Nastasa«.

Orjuna se zaveda prav dobro veličine trenutka. Ona je spretna!

navljajo danes Oblastni odbor za Mariborsko oblast. Poznamo delo tamošnjih naših bratov in trdno smo uverjeni, da bodo neprekidno sledili svoji poti do tlej, ko se reklo v Mariborski oblasti je bil tuj živelj! Naj se kmalu strnejo Orjunaške čete v eno samo falango, ki bo branila našo severno mejo od Dravograda pa do zadnjega prekmurskega selišča. Naj pride karkoli Orjunaška fronta bo stala neomajno, zakar nam jamči najbolj novo ustanovljeni Oblastni Odbor Orjune za Mariborsko oblast, ki mu želimo ob početku njegovega delovanja najlepši uspehov pri njegovem bodočem delu za Nacijo in državo.

Splošno ključavničarstvo Josip Rebek Ljubljana

Cankarjevo nabrežje št. 9 se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Kupujmo in podpirajmo izvrstno Kolinsko cikorijo domači izdelek.

Dopisi.

Rogatec in okolica. Rogatec je znan kot zagrizen nemčurški trg tik hrvaške meje in ne daleč od znanega zdravilišča Rogaska Slatina. V tem trgu pašuje nemčurški župan Berliš, podpiran od klerikalnega advokata Leščnika in njegovega pisarja Hrušovarja. Ti imenovani so duševni očetje vseh zločinskih napadov na nacionalne Slovence in kot eksekutorji njihovih načrtov nastopajo Radičevci, katere si izposodijo v Glazuti na hrvaški strani in ki v takšne svrhe vderejo, kakor kačaki v Slovenijo ter nganjajo svoja grozodejstva. Zvesti zavezniki protidržavnih nemčurških in klerikalnih elementov na slovenski strani so poleg radičevcev na hrvaški strani tudi še uradniki in Glazuti, ki so privandrani koroski nemčurji. Med tem inženjer Körbitz, Oberammer in Osoinigg. Ti seveda imajo kanibalsko veselje, ko vidijo, da so Radičevci tako zelo uporabljivi za protidržavno rovarjenje.

V takšnem miljeju ni čudež, če se je predrznil radičevce z imenom Ivič napasti sodnika Lustika v Rogaticu in ga lahko raniti. Sevraštvo do nacionalnega sodnika gre celo tako daleč, da so nemčurji z dr. Leščnikom vred celo stvar obrnili ter hočejo sedaj trdit, da je sodnik napadel radičevca.

Višek hujskanja pa so dosegli ti elementi na orlovskem shodu, katerega so imeli pred kratkim. Na ta shod je prišel advokat dr. Ogrizek iz Celja, ki je upoštevaljoč okolnost, da ima pred seboj razen Slovencev tudi veliko število Radičevcev iz Hrvaške, na brezstiden način hujskal množice proti vsemu temu, kar je jugoslovenskega in državni zvestega. Zato je hujskal proti davkom, proti žandarjem, proti vojski in proti Orjuni, ker je vedel, da so to slagerji, ki se dopadejo bedasti hrvaški radičevski masi.

Nacionalni Jugosloveni morajo danes nositi s seboj orožje, da se ubranijo pred razbojniškimi napadi nahujskanih elementov. Sokol in Orjunaš ni varen pred to golaznijo. Tako je bil pred kratkim napaden v navzočnosti uradnika Osoinigga iz Glazute tajnik Sokola.

Da so pa razmere za nacionalne Jugoslovene tako žalostne in brezupne, nosi v veliki meri krivdo politična oblast, ki si je kakor nalašč za nemčurje, klerikalce in radičevce nadela rokavice. Dr. Megušar v Šmarju pri Jelšah, srežki poglavar, sicer pravi, da uvideva, da imamo

Ob ustanovitvi Oblastnega odbora za mariborsko oblast.

Ni še preteklo dve leti, odkar se je med nami pojavila ideja združiti vse branitelje jugoslovenskega edinstva v enotno, močno organizacijo, ki bi omogočila divje razširjanje separatizma med Slovenci. Nastopil smo v najtežjih časih. Slepa demagogija in zagrizeno strankarstvo sta bila dosegla tak razmah in tako moč, da se je zdelo, da bo poginila spricho teh čimteljev naša država in da bo z njo propadla s krvjo stotisočev drago kupljena svoboda. Ni je bilo v tistih časih izgleda na rešitev.

Inteligenca, na kojoj smo računali, da nam bo spricho svojega naprednega in jugoslovenskega orientiranja, priskočila takoj spočetka na pomoč; nas je odpravila s praznim nasmeškom, polnim preziranja. Nam, ki smo bili polni najboljše volje in najvišjega hotenja, so pričeli očitati otroški idealizem, nemoderni in nesodobni nacionalizem, vročekrvno navdušenje nezrele in zapeljane mladine; očitki mili in grobi, prikriti in odkriti so padali po nas od leve in desne.

Nas, ki smo bili polni mladostne energije in najsilnejše življenske moči so hoteli skriti in zamočati pred narodom vsi, ki so doslej živeli, kot krvososi na telesu našega naroda. Vzbudili so se daccarji, vstali so mežnarji in pričela se je najostudnejša gonja, kar jo pozna slovenska kulturna in politična zgodovina.

Toda Orjuna je ostala čista in neomadeževana, kot je bila prvi dan svojega nastanka. Neomajno in nezlomljivo je nadaljevala svojo ravno začrtano pot in ni je bilo sile, ki bi jo premaknila le za las od jasno ji umerjenega pravca! Na napade je odgovarjala s protinapadi, ki so bili še vedno uspešni, na roganje in zaničevanje je odgovarjala z vztrajnim in neumornim delom; na upravičeno kritiko pa s poglobljeno organizacijo svojih vrst. Vedno borbena, polna duha največjega poguma in trezne preudarnosti, je visoko nosila preko umazanih poti sedanjega našega političnega življenja svoj ne-

omadeževani prapor in zbrala pod njim do danes vojsko, ki je strah in trepet vseh sovražnikov narodnega in državnega edinstva.

S svojimi treznimi in discipliniranimi nastopi si je prebila led v javnosti, ki ji že danes pripoznava mesto, kakršno ji gre po veličini njenih idealov in višini njene discipline. V naših vrstah je danes vse, kar je poštenega in dobrega v slovenskem plemenu.

Vse so nam že očitali, od veleizdaje do fašizma. S plačanci so nas psovali, ki stradamo črnega kruha v svoji zemlji. Mi pa smo molče korakali skozi ploho zasramovanj, ker vedeli smo, da je ni hvaležnosti, ki je pa tudi ne pričakujemo. Povdarjali pa smo in bomo: »Za denar nismo na prodaj, naše delo je posvečeno samo procvitu države in Nacije!»

Iz nič smo ustvarjali svoje organizacije, iz nič pričeli ustanavljati naše liste, toda s prispevki pritriganim od ust smo dosegli več, kot marsikatera politična stranka z milijoni. Naši člani so si napravili sovražstvo in mesto tolkanj očitane mezde in denarja so jih metali v ječe. Trpeli so po bolnicah in doživljali zasmeh od vseh.

In vendar naša ideja zmaguje. Niso jo ustavile persekucije senilnih starcev, niti denunciacije klerikalcev, niso jo mogle uničiti zavratne komunistične bombe. Požrtvovalnost, ki so jo zmogli samo z najglobejšo vero v zmago prešinjene nacionalisti, ruši danes vse ovire in njeno nadčloveško delo rodi danes prve sadove. S pomosom lahko zremo za pot, ki je za nami! Pokrita je z dragoceno krvjo naših najboljših toda vodila nas je vedno kvišku, naravnost, brez stranpotice. Z najlepšimi nadami lahko zremo v bodočnost, ki je samo naša.

Zato se tudi polni globoke vere oziramo danes v Maribor, kjer na mestu, ki je veljalo, kot ognjišče Nemštva in nerazrušljivo mostišče nemškega mostu na Jadran, usta-

Orjevaleci pisem. THE REX CO., Ljubljana.

Vsi kadileci najraje uporabljajo „110“ pasto za čiščenje zob.

PODPISANA TVRDKA PRIPOROČA: **SADNE SOKE:** malinovec in citronado. **AROME ZA NEALKOHOLNE PIJAČE:** limonova, jabolčna, jagodova, malinova, mandljeva, marelična, nektar, oranžna, rožna, mešane arome (tutti frutti), Vanile, Waldmeister. **ESENCE ZA ALKOHOLNE PIJAČE:** Rum-esence različne vrste, konjak, hrušov, češnjev, kava, kumnova, oranžna, pelinkovac sadjev, tropinov, brinjev, drožni itd. **SADNE ETERE** v raznih koncentracijah. NAVODILA NA ZAHTEVO NA RAZPOLAGO. **SREČKO POTNIK IN DRUG** parna destilacija esenc itd. LJUBLJANA, Metelkova ul. 13.

LJUBLJANSKA POSOJILNICA R. Z. Z. O. Z.
Obreštuje vlogo na hranilne knjižice in tekoči račun po 8% v novopreurejenih prostorih v LJUBLJANI MESTNI TRG št. 6
Večje in stalne vloge z odpovednim rokom obreštuje tudi višje po dogovoru. Sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev. Posojila daje proti popolni varnosti na vknjižbo, proti poroštvu in proti zastavi.

nacionalni Jugosloveni dober namen ojačati državno misel, toda pravi, da je treba postopati »v smislu zakona«, to znači, zatisniti oči pred vsakim grozodejstvom protidržavnih elementov.

Tudi drugi politični uradnik dr. Kartim nima prav nobenega smisla, štiti nacionalne interese. Kako daleč gre predznanost nemčurjev, je razvidno tudi iz tega, da je župan Berlik v Rogatcu ostantativno povabil vojaško naborno komisijo iz Maribora k sebi na dom, kjer se je jedlo, pilo in veselilo pri vojaški godbi. Polkovnik Miladinovič iz Maribora, ki je čestit Jugosloven, ne more sicer nič zato. Nasedel je pač informacijam znanega majorja Jurkoviča, ki se danes šteje elemente, kakor je župan Berlik v Rogatcu, k lojalnim državljanom.

Da pa stvar lepše izgleda, je v Rogatcu na dopustu neki koroški renegat sodni svetnik dr. Havliček iz Celovca, ki uporablja svoj dopust v ta namen, da oživilja nemško iredento. Vse intervencije pri politični oblasti so bile zaman. Lepi nemčurški priganjač je tudi zdravnik dr. Bratanič, ki se je po prevratu iz samega študa nad našo Jugoslavijo preselil v Avstrijo, rekoč: »Bevor das Krepml nicht auseinander geht, kemm ich nicht zurück.« Ko pa so se začele temu nesramnemu nemčurju v Avstriji delati primčevine v želodcu, jo je naenkrat prajhal zopet nazaj, ter hujska ljudi proti tukajšnjemu narodnemu zdravniku.

Ljudje v okolici Rogatca se tudi čudno vprašujejo, na kak način je bil oproščen vojaščine Berliskov sin, ki je dosti bolj krepak, kakor pa marsikateri slovenski revež.

Vse to kaže, da so naše oblasti mnenja, če favorizirajo nemčurje in druge takšne elemente, zatirajo pa nacionalne Jugoslovence, da s tem utrjujejo državo in ugled oblasti. Tudi v Rogasški Slatini imajo Nemci svoje zaščitnike. Dr. Treo distriktni zdravnik ima celo to drznost, da je na kandidatih listi Nemcev. Ščiti pa ga ravnatelj kopalnice dr. Šter.

Zato kličemo Orjuni v Rogatcu. Vztrajajte, prišel bo dan, ko bo Jugosloven zagospodoval. In vse narodne borbe pa prosimo, da ne obupajo, četudi državne oblasti favorizirajo tiste, ki so Vaši in državni sovražniki.

Iz Most. Dotičnega gospoda, ki mu naše društvene objave niso po godu, opozarjamo, naj bo v prihodnje bolj previden in malo manje Orjunožerec. — sicer se ne bomo mogli ozirati več na njegove osiyele lase in bomo priobčili marsikaj, kar mu morda ne bo po volji.

Zagorje ob Savi. Že zopet se oglašamo iz našega črno-rdečega kraja! Javnosti bomo govorili o kulturi naših dičnih bračev Orličev, ki so jo dosegli po svojem 15letnem neumornem delovanju med našim ubogim zapeljanim narodom. Bilo je v nedeljo, dne 31. avgusta v letu 1924. po Kr. Na postaji v Litiji se je zbralo veliko ljudstva ter tudi toipa naših bratov z rdečimi srjajami in rdečimi kapicami med njimi tudi slavni izziivač Henrik Drnovšek, ki je nekaj večja glava tam gori pri cervki v njihovem domu. Ko so zagledali ti kulturosose naše-ga tajnika v kroju so zagnali huronsko vpitje: »Orjunc, Vrabe, Orjunc je tam!« Ljudstvo, ki je bilo na postaji je obsojalo barbarsko postopanje fantičev! Celo njihovi pristaši so se z gnusom obračali od njihove nabudne miadine! Najbrže, so se naučili izziivanja na svoji prireditvi v Smartnem. Mi, fantiči, vas opozarjamo zadnjič, čeravno šele prvič, da ne bodite nikdar več tako poredni, ker za take fantke imamo vsikdar pripravljeno leskovo olje, ki vas bo že naučilo dostojnega vedenja! Vse te junake, si boste lahko ogledali dne 21. septembra na našem razvijtu prapora, ako se ne bodo pred temi »Orjunci« strahotno poskrili! Bratje na svidenje v Zagorju, da bodo videli ti kulturneži, koliko Orjuncsev se zbere pri navadnem razvijtu prapora, kljub napadom od vseh strani! Orjuna naprej! Dne 21. septembra po možnosti vsi v Zagorje! Vi — orliči — pa pozor pred Zagorsko akcijo, da ne bo nepotrebnega jokanja radi teh presnetih leskov!

Iz Most. Smrt je posegla prvič v naše vrste, kar obstoja Orjuna v Mostah in nam ugrabila br. Antona Kovačiča. Bil je skromen, tih delavec — in dasi že starejši, vendar še poln življenja, kojega mu je žal zadnja leta izpodjedala zavratna bofezen. Pogreb je bil zelo lep in gre zahvala vsem bratom in sestram organizacij Zveze ljubljanskih Orjun, ki so se pogreba udeležili v častnem številu. Na pokopališču je izpregovoril par besedi br. predsednik. Tem potom izrekamo še enkrat naše sožalje prizadeti rodbini — br. Tonetu pa kličemo počivaj v miru!

Prekmurje. Tukajšnji listič »Novine«, glasilo upokojenega župnika Kiekla, se v vsaki številki prav po vzorcu »Slovenca« zaganja v Orjuno. Sicer so ti izpadi prav smešni in nerodni, a vendar naj bo dovolj te jezuitske gonje. Je čudo, da nam ne naprti na hrbet tudi umorov, ropov, tatvin in krivih priseg, ki se v tem kraju tako rade porajajo. V eni zadnjih številki tega tednika se neki gospod jezijo na vaške otroke, češ, da imajo »Orjunske« maniro, ko kričijo na cesti za mimoidočimi, Svetujemo gospodu uredniku, naj nas pustijo njegove »Novine« pri miru, ker bomo drugače prisiljeni v obrambi obračunati v javnosti s posvečeno in neposvečeno gospodo, čeravno ni to namen naše organizacije.

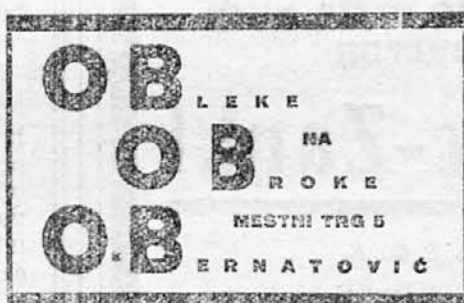
Prekmurje. Te dni so dobile uprave tukajšnjih veleposostev odlok ministrstva za agrarne reforme, po katerem morajo takoj odpuštili iz službe vse tujerodce neslovenske narodnosti, ker ti urejujejo še vedno v tujem jeziku in tudi nasprotujejo izvajanju agrarne reforme.

Ta ukaz je samo pozdraviti. Vprašanje pa je, kako in kje ga bodo izvajali? Že v naprej smo uverjeni, da ne bo našel ta ukaz nika-kega odmeva pri veleposostvih v Dol. Lendavi in Rakičanu. Na njih namreč še vedno uradujejo tujci v nemškem oziroma madžarskem jeziku. V Dol. Lendavi upravlja šunsko upravo neki Madžar, Schneider, proslulj možakar, ki mu je bila opcija za naše državljanstvo že odklonjena trikrat. Ker ležijo vsi gozdovi skoro ob meji z Ogrsko, si lahko mislimo, kako je koristen ta človek v Dolnji Lendavi.

Podobne razmere vladajo v Rakičanu. Tu samovoljno gospodari, preziraje vse podobne odloke, upravitelj Nemeec imenom Schweinhammer. Že pred dvema leti mu je poslala agrarna direkcija iz Ljubljane dva naša ekonoma, pomagala bi mu naj osebno radi uradovanja v našem jeziku. Toda Schweinhammer ju je kimalu odslovil, češ, da ju ne potrebuje. Ne dolgo za tem, pa si je dobil nekega Nemca iz Čehoslovaške kot adjunkta, ki naj bi fungiral nemoteno kot Čehoslovaški državljan.

S tem smo zaenkrat samo malo osvetlili temne strani našega življenja, ki pa jih bomo korenito izčistili.

Naročajte „Pobedo“!

Parna pekarna Jean Schrey

nasl.

Jakob Kavčič, Ljubljana

naznanja, da ima vsak dan večkrat

priznana najboljša sveže pecivo.

Telefon šte. 158.

Kronika.

V nedeljo, dne 7. t. m. se vrši v Celju XXXIX. Velika Skupščina C. M. D., v starodavnem Celju. Poznamo delo te prevažne institucije v našem narodnem življenju in iskreno pozdravljamo vse stare borce in bojevnice, ki se bodo zopet zbirali v Celju. Saj so bili oni, ki so nam očuvali našo deco in jo vzgojili v svojih solah v borci, ki so dostojno praznili najtežje dni preganjanj in zatiranj.

Svobodni smo, a zunaj naših državnih meja še daleko ni končan boj Družbe sv. Cirila in Metoda za slovenstvo. V pravih mejah našega plemena jo čakajo še velike naloge; saj je v nevarnosti na tisoče naše dece, ki jo hoče danes bolj kot kdaj prej potujčiti tujec. Uverjeni pa smo, da bo Družba sv. Cirila in Metoda, zvesta in vredna svojim velikim tradicijam vztrajala na mrtvi straži, vse do tedaj, ko sine dan, ko pride čas, da obračunamo z vsemi zatiralci naše nacije.

Pozdravljeni! V petek 5. septembra se vrši v veliki dvorani »Narodnega doma« v Ljubljani Prvi vseslovenski kongres kmetijske omladine.

Doslej je bil na svoji grudi naš kmet, hranitelj naroda, v lasni lihi samo brezpraven suženj tujih, sovražnih mu grajščakov, razne posvetne in duhovske gospode. Suženj je bil, a vendar se je spominjal dni svobode, ko si je svobodno volil vero in postave. On je bil, ki je v krvavih bojih, kmečkih puntih, dajal temu klicu po ugrabljeni Svobodi edini znak, da slovenski narod še živi in da še niso zamrje pod germanskim in rimskim jarmom njegove žive sile.

Odslej pa, ko je osvobojen germanskega jarma, ga še vedno teži igo črnege Rima, ki mu zavira pot k blagostanju in napredku. Zavaja ga v stranpota in negativizem, ki ubija zdrave sile našega seljaškega naroda in škoduje nujnemu in logičnemu razvoju naše države, ki je zaenkrat še specifično agrarna. Ker ljubimo svoj narod in ker nam je razvoj naše države do čimvišje popolnosti nujno hotenje, se borimo in se bomo borili proti vsem tem, ki danes rušijo njene temelje. Nasprotno pa pozdravljamo iskreno vse, ki so pripravljeni sodelovati pri zgraditvi in očujanju te države. Zato tudi pozdravljamo vse Jugoslovene-seljake, sinove naše grude, ki so prihiteli med nas, da jasno dokažejo svojo voljo in ljubezen do Jugoslavije. Pozdravljamo pa tudi vse ostale slovenske goste, ki bodo te dni manifestirali zajedno z Jugosloveni za veliko misel Vseslovanstva in Zveze vseslovenske kmetiske omladine.

Obpravna proti komunistom je pokazala, kolik je pogum velikih revolucionarjev, ki so skrili svoje revolucionarno prepričanje pod klop že samo pred nastopom sodišča. Kar smešno je bilo poslušati može, ki so goreli nekoč samega barikadnega navdušenja za podvig revolucije »enotne delavske fronte«, kako so hiteli zatrjevati, da niso komunisti in da jim ne pade v nedolžne glave, niti najmanjši revolucionarni nastop proti sedanjemu družabnemu redu. Klasično pa je bilo veselje oproščenih borcev za zmago diktature proletariata, ko so izvedeli, da so oproščeni in izpuščeni. S tem so najbolj jasno dokazali, kako so še daleč od prave revolucionarnosti. Kajti pravi revolucionar se ne boji in plaši ječ in preganjanj, ko se bori s prepričanjem za svoje ideje.

Bojnice. Ni še dolgo, odkar je protestiralo vse slovensko ljudstvo pod vodstvom svojih maziljenih voditeljev proti nezasišani krivici, ki se je izvajala nad njim. Unionska dvorana se je tresla klincev: »Proč z uničevalci narodnega zdravja! Vzdržujemo sami svoje avtonomne dobrodelne zavode! Živela slovenska avtonomija, prijateljica bolnikov.« Toda ni še preteklo leto dni, odkar se je bunil slovenski narod, odkar je črnozolti jezuit v Kopitarjevi ulici na račun trpečih bolnikov razbijal temelje naše države. Še

več! Še se zamorejo videti po nekaterih kioskih barnumski pozivi cirkuškega ravnateljstva »tajništva S. L. S.«, ki je pozivljalo na nogo, slovenski narod, ker, da »centralizem meče bolnike na cesto«. In še vedno »lete« bolniki na cesto, ker ni kreditov in ker ni v centrali razumevanja zato. Molčali smo doslej in mirno čakali, kaj in kako bodo ukrenili vsi ti, ki so bili še pred meseci dni pošni samozavestnih načrtov v rešitvi vprašanja slovenskih bolnic. Vedeli smo, da se ne da ukreniti vsega v prvem dnevu in čakali dejanj. Toda, danes teče že prvi mesec nove vlade, a mesto pametnih odlokov v svrhu rešitve krize bolnic, smo dočakali prepovedi razvijti nacionalističnih barjakov in nacionalnih prireditiv.

Ker pa nam je beda in trpljenje našega naroda resnično pri srcu in ker trpimo tudi mi z njim, zahtevamo, da vlada reda, zakona in pravde nemudoma reši pereče vprašanje bolnic. Dovolj je bilo metanja na ulico, Vsako izigravanje v tem vprašanju je smatrati, kot napad na temelje narodnega in državnega obstoja, ker omogoča miniranje narodnega zdravja in energije. Proračunski izgovori v tem slučaju ne veljajo, ker vlada, ki ima denar za plačevanja haka in organov za razganjanje nacionalistov in dobrovoljcev, mora imeti tudi kredit za bolnice.

Teror nad delavci izvaja Orjuna, ker se je doslej še vedno nesebično borila za njih materialne in moralne interese. Če pa je pri tej borbi obračunala po svoji nacionalistični praksi tudi s kom, ki jo je poizkušal pri njenem delu ovirati, si je moral pač posledice pripisati svoji neumnosti ali pa zagrizenosti. Nikdar pa še ni razbijala delavskih zborov in prireditiv, pa najsi se je na njih hujskalo na najbolj prostaški in demagoški način proti njej in njenim članom. Zadostovalo bi marsikdaj samo povelje in marsikateri demagog bi si premislil hujskati na pokolje »Orjuncem in gardistov belega režima«. Toda smatrali smo te zbere vendar za manifestacije delavske energije napram prepotentnemu kapitalizmu in moško molče prenesli najtežje žaljivke. Drugače pa komunisti, ki so si menda nadedli nalogo razbiti delavske vrste in izročiti po svojem programu delavstvo v popolno izkoriščanje kapitalistom. Z namenom, menda, da bi bilo čim preje godno za svetovno revolucijo. Ni še dolgo, kar so razbijali nad glavami svojih sodrugov po pravici: »Proletarci vseh dežel, stepite se«, stole in klopi, že so zopet izvršili nov čin enakovreden temu. Razbili so namreč shod Vanderwelda, belgijskega socialista in pretepli zborovavce. Toda nihče ni dvignil glasu proti temu teroru in »Slovenec« je molčal, kot riba. Če bi pa mi na prihodnjem shodu podebatirali z g. dr. Lemežem, smo pa prepričani, da bi izdal prijazen »Slovenec« takoj posebno izdajo in da bi

zavel po vsem vladnem in socialistično-komunističnem časopisju vihar ogorčenja proti Orjuni!

Doslednost. Menda je ni bolj redke stvari v našem političnem življenju, kot sta poštenost in pa doslednost. Prič zato imamo nešteto. Poseben eklatanten slučaj pa nudi zopet glasilo ljubljanskih socialistov »Socialist«, ki so na življenje in smrt zvezani s klerikalci. Spričo volitev v Mariboru, kjer nastopa pod socialistično listo vsa nemškutarija, pa je hotel »Socialist«, da tudi on katero zine proti Nacionalnemu bloku. Ko je že obral vse stranke, se je lotil tudi S. L. S. in dal o njej sledeče izpričevalo: »Klerikalizem je največji sovražnik človeštva. Za mesto Maribor bi bila največja sramota, če bi mu klerikalec županoval, pa če tudi samo za kratko dobo. To bi bil neizbrisljiv madež v zgodovini tega lepega mesta.« — Belčimo to kot kronisti! Povdarjamo pa, da je ravno pisec teh vrstic v neposredni bližini moža, ki je bil župan Ljubljane in ki je danes komisar iste, ravno po milosti »klerikalizma, največjega sovražnika človeštva«!

O Grubešiču. Pod tem naslovom prinaša »Nova Pravda« št. 35. od dne 30. avgusta t. l. strupen napad na br. Grubešiča. Ker podpisani poznam imenovanega že pred prihodom v Ljubljano in mi je znano najbrže bolje, kot onemu, ki na tako ogaben način jemlje čast, kake narodnosti je Grubešič, smatram za svojo dolžnost, da kot prijatelj Slavka Grubešiča povem »Novi Pravdi« v svrhu boljše informacije za ponoven napad, da sem danes opođne govoril z njim v ljubljanski justični palači, kamor za prihodnji obisk že danes vabim tudi g. urednika »Nove Pravde«, da se bo zamogel na lastne oči prepričati, da Grubešič ni »odnesel pet« iz Ljubljane. Ni pa izključeno, da ne bo odnesel pet pisec napada, čim se br. Grubešiču da prilika braniti se in dokazati, da »Nova Pravda« piše neistino tudi glede ostale vsebine, kot o odnašanju pet iz Ljubljane. — Ljubljana, 1. septembra 1924. — Ivo Berščak.

Pojasnila in legitimacije za Velesejm v Pragi, dobite na Čehoslovaškem konzulatu, Breg in pri Aloma Company, Kongresni trg 3. 19. septembra skupen izlet jugoslovenskih trgovcev.

Obveščeni smo, da bo v kratkem na veleposostvih v Sloveniji prostih več mest za ekonome, knjigovodje in šumarske strokovnjake, ker bodo iz služb odpuščeni vsi tuji državljani. Prednost pri namestitvi imajo jugoslovenski dobrovoljci. Podrobnejša pojasnila daje Uprava lista.

Najcenejše pridete do obleke

ki Vas naredi elegantnega, ne da bi plačevali dragega krojača, pri **DRAGO SCHWAB** LJUBLJANA.

ZAHVALA.

Povodom smrti našega nadvse ljubljenege soproga, očeta, sina, brata, strica in svaka, gospoda

Alojzija Accetto

izrekamo tem potom našo najsrčnejšo zahvalo vsem sodnikom, prijateljem in znancem za izkazano nam sočutje in za mnogobrojno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Posebno zahvalo pa izrekamo slavni komandi Dravske divizijske oblasti za naklonjeno vojaško godbo in častno spremstvo kakor tudi vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja.

V Ljubljani, dne 2. septembra 1924.

Žalujoci ostali.

GRADBENO PODJETJE

ING. DUKIČ & DRUG

LJUBLJANA, BOHORIČEVA ULICA 24

Iščejo se priče.

Dan ali dva po komunistovskem uboju pred Glavno pošto je poročal neki tukajšnji dnevnik, da obeta g. Baznik, hišnik v Železničarskem domu na Turjaškem trgu, še nadalje ne moriške napade na nacionaliste. Spominjamo se, da smo bili tozadevno tudi mi posvarjeni po neki osebi, ki se je javila v Oblastnem odboru.

G. Baznik zdaj zanikava, da bi se kdaj tako izrazil, in toži detično uredništvo. V interesu resnice in pravice vabimo vsakogar, kdor bi mogel pričati, ali je g. Baznik res govoril v navedenem zmišlu ali ne, da se takoj zgloši v upravi »Orjuna« (Franciškaška ulica, Učiteljska tiskarna, dvorišče, I. nadstropje).

Oblastni odbor Orjuna za Slovenijo.

Naš pokret.

Zlet Orjuna v Novi Sad. Z ozirom na sklep Direktorija, da se udeležijo velikega zleta vseh Orjun čimvečje deputacije vseh Oblastnih odborov, poziva Oblastni odbor Orjuna za Slovenijo vse mestne Orjune, da odpošljejo na ta zlet svoje delegate. Naši delegati odpotujejo iz Ljubljane v petek 5. t. m. z osebnim vlakom ob 18. in 40 minut, ne pa v soboto, dne 6. t. m. ob 12.10, kot je bilo javljeno v okrožnici posamnim organizacijam. Vozna cena je polovična, in sicer proti članski izkaznici ter proti potrdilu o udeležbi zleta s strani zletnega odbora. Voznina za osebni vlak iz Ljubljane do Novega Sada in nazaj znaša Din 194, Prenočnina v Novem Sadu je brezplačna, dnevna hrana (kosilo in večerja) 18 do 20 Din za osebo. Oblastni odbor.

Ustanovna skupščina Oblastnega odbora za Mariborsko oblast se vrši v nedeljo dne 7. septembra ob 10.

uri dopoldne v dvorani Narodnega doma.

Orjuna v Šiški naznanja svoje članstvu, da se vrši članski sestanek in predavanje dne 6. septembra t. l. ob 20. uri v društvenih lokalih pri Križu v Spodnji Šiški. Udeležba obvezna.

Nadalje se opozarja članstvo, ki še ni dvignilo legitimacij, da iste lahko dobi vsako soboto od 20. do 21. ure v društvenem lokalu. — Odbor.

Mestna »Orjuna« Zagorje ob Savi pozivlja vse članstvo, da se udeleži sigurno članskega sestanka, ki se vrši v četrtek, dne 11. septembra točno ob 7. uri zvečer v Sokolskem domu. Na sestanku govori brat inž. Marko Kranjec iz Ljubljane! Ker je to zadnji sestanek pred razvitjem prapora je dolžnost vsakega, da se sestanka točno udeleži. Zdravo! Odbor.

Zagorje. Dne 21. t. m. razvije naša vzorna organizacija v Zagorju slavnostno svoj prapor. Oblastni odbor posveča tej prireditvi posebno pažnjo in bo zastavil vse svoje sile, v dosego čim večjega uspeha. Opozorjamo pa že sedaj vse organizacije, da prično takoj s temeljito pripravo v svrhu udeležbe pri izletu v Zagorje.

Posnemajte! Za fond »Orjuna« so darovali: Jugoslovanski nacionalisti iz Tržaške okolice Din 50; g. Turk 15 Din; g. Jelenič 15 Din; Neimenovani Bled 1500 Din. Skupaj 1580 Din. Vsem c. darovalcem iskrena hvala, drugim v zgled!

Novi člani oblastnega odbora Novi Sad. Na zadnji seji Oblastnega izvršnega odbora Orjuna v Novem Sadu sta bila kooptirana v istega br. dr. Aleksander Tabaković in prof. Fran Malina.

Z zelenim zmajem je bil odlikovan brat Borivoj Nišić, član Mestne Orjune Senta.

Novini oblastnim čelnikom za Dalmacijo je imenovan br. Valentin Žica, ker je moral dosedanj oblast-

ni čelnik br. dr. Franceschi oditi v Zagreb.

Za Slajpahov fond so darovali: Ob priliki počaščenja Katrice Din 90. — Nabiralna pola društva »Soče« po tov. Mervicu Ivanu Din 215. — Dular Jože Din 20. — Vesela družba na velesjmu Din 20. Skupaj Din 345. — Prej izkazanih Din 79.238.12, torej skupaj 97.582.12 Din.

Za Slajpahov fond. Neimenovani orožniki o priliki slavnostnega razvitja prapora v Domžalah 45 Din. Živel naš zavedni čuvarji države!

JUHANA

v juhi in v prikukah
izboljša hrano
nepopisno.

Službene objave.

Odstop oblastnega čelnika. Oblastni čelnik brat Janko Debeljak je podal ostavko na svojo funkcijo. O. č. o. je vzel ostavko na znanje in Oblastni odbor jo je sprejel. S tem preneha funkcija brata Debeljaka kot oblastnega čelnika, kar naj upoštevajo organizacije in člani. Funkcija oblastnega čelnika preide do izvolitve novega čelnika na brata predsednika Marka Kranjca in se brez njegovega dovoljenja v imenu organizacije ne sme vršiti nobena akcija.

IZJAVA.

Podpisani odbor ne prevzame nikake garancije za obveze s katerikoli strani, ki niso potrjene z last-

noročnim podpisom brata predsednika in tajnika ali pa blagajnika. Dalje ponovno razglašajo, da ni nič, brez izjeme pooblaščen pobirati prispevkov v prid organizacije, če se ne izkaže s tiskano nabiralno polo podpisanege odbora, ki mora biti točno opremljena z žigi in lastnoručnimi podpisi pristojnih odbornikov. Pozivamo vse organizacije, člane in somišljenike, da se tega predpisa točno drže. V interesu organizacije je, da se takoj javi odboru vsakogar, ki bi se tega predpisa ne držal. Le na ta način se pritisne na prste različnim lopovskim izkoriščevalcem naše organizacije. Nabiralne pole pa so na razpolago vsem našim organizacijam in članom. Blagajnik jih vodi v točni evidenci in bo zahteval od vsake odane pole točen obračun.

Oblastni odbor »Orjuna«, Ljubljana.

Vsem članom. Vodstvo organizacije opazi, da nastopajo posebno mlajši člani napram občinstvu z nekako posebno samozavestjo, ki bi se lahko posebno od naših nasprotnikov tolmačila kot prevzetnost. Umerjeni ponos in največja uljudnost naj diči vsakega Orjunaševca, posebej pa še pri naših javnih prireditvah. Laži in klevete, ki jih trosijo naši nasprotniki v narod bomo ovrgli najprej z našimi vzornimi nastopi med njim. Posebno napram kmečkemu stanu so člani dolžni nastopati vljudno in z največjo obzirnostjo.

Oblastni odbor.

Priziv. Na izključitev člana Litijske organizacije Alojzija Žigona smo prejeeli od njega priziv in je vsled tega izključitev do končne rešitve in s o s p e n s o.

Ukor. Oblastni odbor izreka ukor bratu Vizjaku, članu Orjuna Sv. Jakob-Krakovo-Trnovo, ker je nasproti točni odredbi istopil med vožnjo v Ljubljano o priliki prireditve v Radovljici.

REMINGTON Mod. 12.

brezslušni pisalni stroj.

Franc Bar, Cankarjevo nabr. 5. Tel. 407

Priporoča se

parno in kadno kopališče hotela „SLON“ v Ljubljani.

KARO-čevlji

Maribor, Koroška 19.

POOBLAŠČENI
DOBAVITELJ
VSEH
UNIFORMSKIH
POTREBŠČIN
OR. JU. NA.

LJUBLJANA

Dalmatinova ulica
Palata Vzemno posojilnice

Zahtevajte brezplačen cenik, navodila za mero in plačilne pogoje.

SVOJI K SVOJIM!

Znižane cene za otroške vozičke. Novi modeli. Poslužujte se izdelkov domače tovarne, otroških vozičkov in dvokoles TRIBUNA F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta šte. 4.

Istotam se dobijo po znižani ceni nova dvokolesa, mali pomožni motorčki, šivalni stroji in pneumatica ter se sprejemajo v polno popravo za emajliranje in poniklanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni drugi stroji. Prodaja se tudi na obroke. Ceniki franko.

Stroški pri uporabi bencina!

Vozi brez bencina!

Adaptiraj svoj avto, traktor ali stabilni motor s patent. HAG - generatorjem!

Vozi z ogljem!

Prospekte in reference daje:

JUGO-HAG

LJUBLJANA, Bohoričeva ulica št. 24.

Telefon šte. 560.

Stroški pri uporabi oglja!

IVAN ZAKOTNIK

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Dunajska c. 46. Tel. 379

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrejša za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, lednice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žaga. Tovarna furnirja.

MERAKL

barve, mastila, lake, kit, klej, emajle, čopiče in zalamčeno

čisti firnež

najboljše vrste nudi tovarna

Medic-Zankl

d. z o. z.

Maribor Ljubljana Novisad

podružnica. centrala. skladišče.

Tovarne:

LJUBLJANA-MEDVODE

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

Je najmodernejša urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega.

Tiska šolske, mladinske, leposlovsne in znanstvene knjige. — Ilustrirane knjige v eno-ali večbarvnem tisku. — Brošure in knjige v malih in tudi največjih nakladah. — Časopise, revije in mladinske liste.

Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov.

Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Solski zvezki za osnovne šole in srednje šole. Risanke, dnevniki in beležnice.

Inserirajte v ORJUNI!

SLOGRAD

Slovenska gradbena in industrijska d. d.

Tel. inter. 180. Tel. inter. 180.

Tehnična pisarna LJUBLJANA, Spodnja Šiška, Frankopanska ulica 151.

Izvršuje: stanovanjske hiše, trgovska poslopja, moderne industrijske zgradbe, betonske in železobetonske konstrukcije, vse vrste vodnih naprav na podlagi 25 letnih izkušenj. Specialiteta: železobetonske cevi za vodne naprave in vodovod.

Zastopa: Patent Dr. inž. Emperger-a za izvrševanje konstrukcij iz armiranega betona z litoželeznimi vložki za visoke tlačne napetosti (kakor pri skladiščih, „silo“-mostovih in podobno). Izdeluje: vse vrste tehničnih projektov in statičnih proračunov. Parna žaga.

TRGOVSKA BANKA D. D. LJUBLJANA

Podružnice:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Bržojavi:
TRGOVSKA.

DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 4.

(V LASTNI STAVBI)

Kapital in rezerve Din. 18.300.000

Telefon: 189,
146, 453.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Ekspoziture:

Konjice
Meža-Dravograd

